

**ЮВІЛЕЙ УКРАЇНСЬКОГО ЛІКАРЯ-МЕЦЕНАТА
МАРІЇ ФІШЕР-СЛИЖ
(До 85-річчя від народження)**

Марія Фішер-Слиж — доктор медицини, лікар-педіятр, довголітній член Головної управи УЛТ Північної Америки, меценат в Україні, Канаді й США, відзначає ювілей — 85 років від народження.

Народилася Марія 13 вересня 1922 року в м. Коломиї на Станиславщині в сім'ї судді Адольфа й Ольги (з родини Жолкевичів) Слижів. Дитинство провела з двома сестрами та двома братами в Белзі. У 1933 році родина переселилася до Львова. Марія навчалася в Українській академічній гімназії. У вересні 1939 року, коли в Західну Україну прийшли більшовики, родина Слижів опинилася у списку „ворогів народу“, призначених на депортацію. Їм удалося виїхати до Белза, що був тоді під німецькою окупацією (у Генеральному губернаторстві). У Холмі Марія закінчила гімназію.

Коли у Львові під час німецької окупації у 1942 р. почали працювати Медично-природничі фахові курси (фактично Медичний інститут), Марія Слиж почала тут студіювати медицину і навчалася до закриття курсів. У цей час разом із нею здобували медичні знання Павло Пундій, Богдан Надрага, Роман Рудий, Лонгин Січкоріз, Дмитро Макар, Юліян Коморовський та інші відомі лікарі, професори, особистості.

З наближенням фронту родина Слижів виїхала до Німеччини. Марія закінчила студіювання медицини в Мюнхенському університеті 1949 року. Під керівництвом професора патології Буркгарта написала докторську працю „Про наявність туберкульозу в лімфатичних залозах легенів за відсутности туберкульозу легенів“ (1950 р.).

Того ж 1950 року д-р Марія Слиж емігрувала з родиною до США. Тут відбула лікарський вишкіл (інтернешн) у шпиталі святої Марії у Брукліні (Нью-Йорк), а пізніше — трирічну резидентуру з педіатрії (1951—1954 роки). Працювала у шпиталях Ньюарка, Нью-Йорка, в Брукліні була головним резидентом. 1954 року склала відповідні іспити та отримала ліцензію на практику в штаті Іллінойс.

Продовжувала свою спеціалізацію: 1955 року склала іспити перед Національним об'єднанням медичних екзаменаторів, 1960 року — іспити

зі спеціалізації з педіатрії, 1962 року — іспити для зарубіжних докторів медицини та іспити у штаті Нью-Йорк. Тоді ж отримала право провадити приватну практику. У 1959 році Марія вийшла заміж за доктора Рудольфа Фішера (помер 1982 року).

Понад 30 років д-р Марія Фішер-Слиж працювала лікарем-педіатром в одному з міст за 60 кілометрів від Чикаго. Після виходу на пенсію (1987 р.) переїхала в Торонто (Канада), яке називають столицею українства західного світу.

Марія Фішер-Слиж підготувала й опублікувала низку наукових і науково-популярних статей у „Лікарському віснику“, виступала з доповідями на лікарських сходинах і з'їздах. Автор праць про цукровий діабет, анемію, астму в дітей, покази для оперативних втручань на мигдаликах тощо, а також багатьох біографічних статей. Очолювала Торонтський відділ УЛТПА (1995—1998 рр.) постійна учасниця з'їздів УЛТПА. На з'їздах виступала, зокрема, з доповідями „Діти і телевізія“ (1993 р.), „Знущення над дітьми і нехтування ними“ (1996 р.). Була організатором XXV з'їзду УЛТПА в Торонто (1993 р.). На останньому з'їзді на Союзівці в червні 2007 року нагороджена Почесною грамотою.

Брала участь майже в усіх конгресах СФУЛТ в Україні. На конгресі в Полтаві в серпні 2006 р. виступила з доповіддю „50-ліття УЛТПА, історія і діяльність“.

Її зв'язки з Україною стали особливо активно розвиватися після проголошення незалежності. За ці роки д-р Марія Фішер-Слиж відвідала Україну понад 40 разів! Вона стала одним із відомих меценатів, представлена у книзі М. Слабошпицького „Меценати України“ (Київ, 2001).

У Марії Фішер-Слиж почалося неначе друге життя. Хоча вона й раніше була причетна до багатьох благодійних справ в українській діаспорі, то тепер стала душею багатьох українських організацій, і насамперед Товариства приятелів України, де її обрано членом управи. Щороку навесні Товариство переправляло в Україну тисячі томів для створення канадсько-українських бібліотечних центрів. Відкриття таких центрів уже провела пані Марія у Луганську, Донецьку, Харкові, Севастополі, Сімферополі, Одесі, Чернігові, Сумах, Дніпропетровську. Від 1991 року Марія Фішер-Слиж спонсорує 14 бібліотек на Сході України; останню з них відкрито у серпні 2006 року в Запоріжжі. При відкритті центру в цьому дуже зросійщеному місті із забутими традиціями Запорізької Січі лікар-меценат звернулася до українців Запоріжжя з проханням спілкуватися українською мовою, і не лише на роботі, а й удома. Крім того, Марія Фішер-Слиж із власних коштів надає премії найкращим учителям української мови і літератури, підтримує їх матеріально — в Україні нараховується кілька десятків її стипендіатів.

Від 1947 року Марія Фішер-Слиж — членкиня „Пласту“, нагороджена відзнакою святого Юрія у сріблі. Український „Пласт“ — це особливий її біль і постійна турбота. Дитина, яка пройшла пластовий вишкіл, не може не стати патріотом України, вважає пані Марія. І фінансово підтримує пластові організації у Києві, Львові, Сімферополі.

Марія Фішер-Слиж є членом Української ліги меценатів у Києві. Вона надає фінансову підтримку виданню київських журналів „Смолоскип“, „Всесвіт“, „Соняшник“, а також видань „Сіверщина“ (Чернігів), „Лікарський збірник НТШ“ (Львів); підтримує археологічні розкопки професора Коваленка в Батурині; надає допомогу школам у Львові, Севастополі, Феодосії; спонсорує літературний конкурс „Ми — діти твої, Україно“ (Сімферополь); Українське лікарське товариство у Львові. Редакція часопису „Народне здоров'я“ широко дякує д-ру Марії Фішер-Слиж за добродійний внесок на видавничу діяльність товариства й часопису.

І нині вона продовжує дописувати до газет і журналів, друкується у багатьох виданнях в Україні та діаспорі.

Свій 85-річний ювілей д-р Марія Фішер-Слиж зустрічає сповнена енергії, з думками про Україну, про Львів, де минула частина її юности, про Львівський медичний університет, де розпочала студіювати медицину.

Лікарська комісія НТШ, Українське лікарське товариство у Львові, редакція часопису „Народне здоров'я“, колишні колеги, громадськість України та української діаспори сердечно вітають Марію Фішер-Слиж з ювілеєм, зичать їй доброго здоров'я і довгих років життя, подальшої шляхетної меценатської діяльності, сповнення ще багатьох добрих справ!

Многая літа Вам, шановна пані Маріє!

*Ярослав ГАНІТКЕВИЧ,
Павло ПУНДІЙ*